

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posanične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Oglasi in poslanice

se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širko po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soča“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsoletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstice.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Delavsko vprašanje v naši deželi.

I.

Vprašanje, katero trka z vso silo na duri današnjega časa v naši deželi, katero torej treba urediti in rešiti čim prej tim bolje, je delavsko vprašanje. Ni ga človeka, ki bi bil izpostavljen hujše od delavca samovolji drugih, in ni ga z lepa človeka, ki bi dobival za svoje opravilene pritožbe tako malo pravnega varstva, kakor je delavec.

Leto za letom čujemo, kako prihajajo na dan vedno glasnejše pritožbe delavcev, katerim slede tuintam štrajki, zlasti pa smeš računati z gotovostjo, da se pojavijo štrajki in pritožbe vsako leto ob poletnem času, ko je delo, bi rekli, v najvetjem tiru. — Kako v nebo vpijoče so bile pritožbe delavcev, ki so imeli opraviti s tvrdko Haas pri gradnji mostu čez Sočo pri Barki, kako opravičen štrajk v Podgori vsled nezgodnega pritiska na delavce, kaj počno z ubogimi delavci na Vipavskem pri gradnji železnice, smo povedali že parkrat, in vrhu tega imamo v Nabrezini štrajk, ki preti postati usodepoln za bodočnost Nabrezine in okolice, ako se ne poleže kmalu!

Vseh vzrokov k vsemu temu ne bomo iskali, saj so znani po večini, in se navajajo vselej ob vsakem pojavu pritožbe ali štrajka, in ne bomo podrobneje razbrskavali, koliko so vselej prizadeti delavci in koliko delodajalci, marveč konstatovati hočemo le to, kar je po našem mnenju glavno, da med podjetniki, delodajalci itd. ter med delavci v naši deželi tiči nekaj, kar vodi do nespozumljenj, do pritožeb, do štrajkov, kar pa bi se dalo polagoma odpraviti po krepki organizaciji delavstva samega.

Organizacije ni nikake, radi tega pa se prizadevanja delavcev razprševajo v nič ter ne prinašajo onih uspehov, katere pričakujejo in katere bi zaslužili.

Delavci iščejo opore v svojem težavnem stanju ter se zatekajo v glavnem k socialni demokraciji, v mali meri h krščanskemu socializmu. Med lastnimi delavci v naši deželi ni krščanskih socialstov, marveč so le socialni demokratje zmernejše barve, dočim imamo med slovenskimi delavci dve struji: socialne demokrate in krščanske socialiste.

Ako si pogledaš jedne in druge, zlasti ako se udeležiš kakega shoda jednih ali

drugih, moraš sprevideti, da ves boljši del našega delavstva hiti v objem socialne demokracije, nerazsodnejši nižji del pa pod komando obeh dr. Pavlic. O tem nam spricueta jasno zadnja dva shoda, shod socialnih demokratov dne 11. t. m. v Podgori in shod krščanskih socialstov dne 18. t. m. v gostilni v Attemsovi palači na Kornu v Gorici.

Na prvem shodu je bilo navzočih okoli 120 delavcev, mož in mladeničev, kateri razumevajo delavsko vprašanje vse drugače, nego oni reveži, proti katerim so kričali v nedeljo nunci v Attemsovi krčmi, zabavljaje naprednjakom in „Primorec“, ker je bil prinesel članek „Dr. Dreje in Kristan“, v katerem je bilo povedano dr. Drejeu par britkih v obraz.

Tako vidimo torej naše delavce ločene v dva tabora. V gotovih ozirih morajo biti opazovalcu pač bolj simpatični socialni demokratje, ker se krepkeje in treznejše trudijo za napredek delavstva ter uvajajo v delavske vrste organizacijo, akopprav se z nekaterimi točkami njihovega programa pač ne more nikdo strinjati, kdor hoče veljati še sploh za Slovenca in ker tuintam pretiravajo, dočim krščanski socialisti odbijajo od sebe vsakega človeka, kdor zna sam misliti s svojo glavo, ker jih ne uče drugega nego pokorščine do črne suknje, proti gospodarjem jih hujskajo, govore jim o cerkvi in svetnikih, pehajo jih po božjih potih, le o pravem delavskem vprašanju ni nikdar govora. Tako za pesek v oči jih hrulijo: Delavec mora biti plačan, kakor pritiče, pravica za delavca, pravica bo zmagala! — ali ne storé nikdar resnega koraka, ki bi meril na to, da mora biti delavec plačan, kakor pritiče, da naj se da delavcu pravica, da bo pravica zmagala. —

Stranke v deželi so se doslej — le govorimo resnico! — veliko premalo brigale za delavsko vprašanje ali pa nič, toliko na laški, kolikor na slovenski strani. No, med nami Slovenci pa tudi ni bilo doslej stranke, ki bi se bila ogrevala za delavsko vprašanje, kakor treba, saj za časa „stoge“ so letale visokim gospodom na naših prvih mestih vse druge misli po glavah in da je slo še malo časa tako naprej, se „Delavsko“ podporno in bralno društvo* bi bilo zaspalo.... dokler ni nastopila poti življenja naša narodno-napredna

stranka, katere je zapisala v svoj program tudi točko: „Pozdravljamo gibanje delavstva, želimo mu krepke organizacije, katero hočemo pospeševati.“

DOPISI.

Iz Branice. — Kdo je kriv, da vera peša? To vprašanje je bilo stavljeno že večkrat, ali na isto je mogoče odgovoriti vedno edino le tako, da samo slabi duhovniki so krivi pešanja vere.

Dne 15. t. m. se je napravil neki mladenič, da gre očistiti svojo vest, in sicer je šel v sosedno vas Gabrije, ker v Branici ni doma duhovnika (gosp. Marko je šel namreč po svetu kazat svoja lepa oca in ima navado, da se „poahita“ le najbolj ob trgatvi!). Ko pride ta mladenič v spovednico, pove svoje grehe. Takoj na to pa ga vpraša spovednik, kakšne časopise da čita. Odgovoril je, da vsake vrste, kajti ako bi čital samo ene, ne bi vedel vsega. Na to ga vpraša: Na kakšne ste pa naročen? Odgovor: Na „Primorca“. Na to je bilo pa zadosti spovedniku, rekel mu je: Ravno na najbolj nesramen list ste naročen. Tisti dela tako, da pravi: kar je bilo pred 3 leti belo, je zdaj črno in narobe. Tega časnika se morate takoj jutri odpovedati. Saj imamo mi katoliške liste, katere se mora čitati. Mladenič pa je odgororil, da tega ne stori, ker je naročen na „Primorca“ že 5 let in ne spozna, da bi pisal kaj proti veri. Duhovnik: Zadosti je, da piše proti nam, duhovnikom. Mladenič: Kaj je meni za druge, meni je le za svojo osebo. Ako res obrekujeta duhovnike po nedolžnem „Soča“ in „Primorec“, naj se opravijo po sodnijskih potih. Duhovnik: Ti si že ves pohujšan po tistih slabih listih. Mladenič: Kaj slabih listih! Ako so slabi in delajo pohujšanje, torej zaukažite državnemu pravdniku, da jih ne pusti med svet. Duhovnik: Ravno zato, ker drži vlada in državni pravdnik*) z liberalci, moramo pa mi nastopati proti temu, in jaz Vam ne dam sv. odveze; pojdite k spovedi torej, kamor hočete. Mladenič: Ali nimate vsi ene pravice, odpustiti grehe? Duhovnik: Da, vsi eno! Mladenič: Zadnjič, ko sem bil pri spovedi, sem povedal, da berem take liste, ker sem mislil,

To pa, to! Ur.

da je res greh, ko ste Vi duhovniki tako prepovedovali, ali sedaj pa spoznam, da ni greh, in duhovnik mi je bil odgovoril: Beri, kakoršne ko hočeš, samo da vere ne izgubiš in da vseeno rad moliš. Saj tudi kmet mora kaj citati za razvedrilo in da si bistri um. Duhovnik: Ti si zabiti! In sv. odveze Ti ne dam. Mladenič: Torej z Bogom. In odšel je iz spovednice, v cerkvi je pomolil še lepo, kakor se spodobi pravemu kristjanu, potem pa je odšel domov. Gotovo je, da so bili mladiči, ker je prišel k spovedi z dobrim nam, ker je povedal vse, kar mu teži srce. grehi odpušteni, četudi „božji namestnik“ ni povzdignil svoje roke ter izrekel svojega: Absolve Te —

Zakaj vera peša? Pošla pa bo še bolj, dokler bodo nam gospodovali po naših cerkvah nevredni nunci! Ako takih komedij kmalu ne bo konec, se ogledamo — drugam!

Iz Čepovana. — Žalostne razmere vladajo tukaj pri nas, zato, g. urednik, prosim dovolite, da Vam jih le nekoliko opišem.

Do nedavnega časa smo imeli dobrega organista, sedaj pa imamo zopet starodavnega organista iz časov, ki za sedanje dobo niso več sposobni; mož bi moral že po svojem razumu sam odložiti posel, ker ni sposoben zanj, naj vpraša vendar, ako hoče, tudi na sploh vse občinarje in zraven še g. župnika, ako hoče pravično govoriti, in odgovori mu, da ni sposoben več za sedanje čas.

Kako pa je prišlo do tega, da „mladi“ (sicer ni več mlad, ker je orgljal že 15 let) ne orglja več? To je pa tako-le: Minolo zimo se je bila mlademu organistu neka stvar pripetila tako, da je začel štrajkati, zraven njega je štrajkala večina pevcev, ali stvar se je pomirila in mladi organist je začel zopet orgljati, sicer na obljubo gosp. župnika, da po dvamesečnem preteku njemu izroči orgljanje, in zraven sevé da tudi plačo, ker do sedaj plačo prejema še zmajraj „stari“. (Tukaj se razume „stari“ oče „mladi“ sin!) Dva meseca je preteklo, orgljanja pa gosp. župnik ni izročil mlademu organistu in zraven tudi plače ne, in veste, g. urednik, zakaj ne? Samo radi tega ne, ker je g. mladi organist — naprednega duha.

In veste-li, g. urednik, da mu je prej prepovedal sodelovati pri „Tamburaskem

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

„Ah!“ pomisli Petronij, „torej še dočakam konec pesmi!“

Nekateri iz družbe, zaslišavši to, je dejal v duhu: „Gorje mi! Petronij si je pridobil čas, pa more dobiti tudi cesarjevo naklonjenost in premagati Tigelina.“

In znovič so se mu jeli bližati. Toda konec večera je bil zanj manj srečen. Ko se je Petronij poslovil od cesarja, ga poprašal cesar nakrat, pomežikovanje z očmi in z navidezno zlobnim, prav za prav pa le z radostnim licem:

„A čemu Vinicij ni prišel?“

Ko bi bil imel Petronij zagotovilo, da je Vinicij z Ligijo že všel za mestno obzidje, bil bi mu odgovoril: „Oženil se je po tvojem dovoljenju ter odšel.“ Toda uvidevši čuden Neronov posmeh, je odgovoril:

„Tvoj poziv, božanstveni cesar, ga ni našel doma.“

„Povej mu, da mi bo zelo ljubo, ako ga vidim,“ reče Nero „in povej mu v mojem imenu, naj za gotovo pride k igram, na katerih nastopijo kristijanje.“

Petronija vznemirijo te besede. Zdelo se mu je, da merijo naravnost na Ligijo. Vsedši se v nosilnice, se je dal nesti še urneje nego zarana. Toda to ni bilo

tako lahko. Pred Tiberijevo palačo se je nahajala množica ljudi, pijanih kakor navadno, ki pa niso prepevali niti plesali, marveč se kazali nekako razburjeni. Od daleč se je začulo nekako kričanje, katerega Petronij takoj ni mogel razumeti, ki pa je postajalo močnejše in trušnejše ter se konečno spremenilo v jeden sam klic:

„Kristijane p. ed leve!“

Krasne nosilnice augustijance so se komaj porivale skozi razburjeno množico. Iz požganih ulic so dohajale neprestano nove tolpe ter ponavljale oni grozni klic. Od ust do ust se je širila novica, da progiranje traja že od jutra, da so vjeti že mnogi požigalci, in čez malo časa so se po vseh starih ulicah, po zakotjih okrog Palatina, po vseh gričih in vrtovih, po vsem Rimu, kakor je bil dolg in širok, razlegali glasni klici:

„Kristijane pred leve!“

„Druhal!“ ponavlja prezirljivo Petronij. „Ljudstvo, ki je vredno tega cesarja!“

In jel je misliti na to, da takšen svet, oprt ob nasilje, ob okrutnost, o kakoršni niti barbarji niso imeli pojma, ob zločine in znorelo razbrzdanost, ne more dalje stati. Rim je bil gospodar sveta, bil je pa tudi njegova rak-rana. Od njega se je širil mrliški smrad. Na gnjilo življenje je padala senca smrti. Večkrat so se razgovarjali o tem že sami augustijanci, toda Petroniju še nikdar ni stala tako jasno pred očmi neovrgljiva resnica, da ta ovenčani voz, na katerem v postavi zmagovalca ovič Rim, ki vleče za seboj samo zvezane narode, drdra naravnost v propast. Življenje mesta, ki je gospodovalo nad vsem svetom, se mu je zdelo podobno nekakemu znorelemu plesu, nekaki divji orgiji, ki se naposled mora končati.

Razumel je takisto, da samo kristijanje še imajo nekako novo podlago za življenje, toda sodil je, da po kristijanah kmalu ne ostane sledu. A kaj potem?

Oni znoreli ples se bo pod Neronovim vodstvom nadaljeval, in ako zmanjka Nerona, pa se najde drugi, prav tak, ali še celo hujši, kajti z ozirom na tako ljudstvo, na take patricije, ni bilo niti vzroka, čemu bi se moral najti boljši. In nastanejo nove orgije, samo da še bolj bedaste in ogavnejše.

Toda tudi orgije ne morejo trajati večno in treba je iti spat, bodisi vsled same utrujenosti.

Premišljuje o tom, je čutil Petronij, da je tudi sam zelo utrujen. Ali pa je v taki negotovosti bilo vredno živeti, a to samo radi tega, da človek gleda tak red sveta? Genij smrti ni manj zal nego genij sná, ter ima takisto krila pri svojih ranenih.

Nosilnice se vstavijo pred vratni njegove hiše, katere jim odpre čuvajoč vratar v tem hipu.

„Ali je plemeniti Vinicij doma?“ vpraša ga Petronij.

„Pred kratkim se je vrnil, gospod,“ odvrne suženj.

„Torej je ni rešil,“ pomisli Petronij.

In odločivši togo, steče v atrij. Vinicij je sedel na trinožniku z glavo, sklonjeno skoro do kolen, podprto z rokami. Zaslišavši korake, je dvignil svoje okamenelo lice, na katerem so samo oči grozno svetile.

„Prišel si prepozno?“ ga vpraša Petronij.

„Da. Odpeljali so jo pred poldnevom.“

Nastane za trenutek molčanje.

„Ali si jo videl?“

„Da.“

„Kje je?“

„V mamertinski ječi.“

zboru* in da je moral od „Tamburaškega zbora“ odstopiti? Ali mu je potem izročil orgljarstvo službo? Ne! Tako, vidite, terorizira naš g. župnik človeka, ki mu ni nič zalega storiti, samo da je imel napredne misli. Sedaj vprašam gospoda župnika, koliko časa mislite se „pustiti, klempati“ na orglje v cerkvi, ali ne mislite izročiti orgljanje izkušenemu in vrednemu organistu, ali bode še nadalje izvajal stari organist „fis in mis dur“ in ali hočete, da se res ljudstvo vpre? Res, da imate vso oblast v cerkvi, da ukazete, kar vi hočete, mislim pa, da plačujete tudi občina nekoliko k orgljarški plači! Govoriti se je slišalo, da bi dali kakega mladeniča učiti orgljarstva, ali kaj pa je vendar tega treba, ali nimamo dovolj zmognega mladega organista doma? Ali naj se ga odstranjuje samo radi tega, ker je naprednega duha? To bi bilo vendar preveč!

Mislim, da kdor ni sposoben za orgljanje, naj se sam odpove, ako se pa noče, naj se mu služba odzame, in kdor ima sposobnost zato, naj se mu orgljarstvo službo podeli. Saj kar je lepo zunaj, je lepo tudi v cerkvi. — S tem ne mislim nikogar žaliti, le resnico sem hotel izgovoriti.

Pravicoljub.

Iz Št. Andreža. — Pretekli teden smo imeli, kakor je čitatelj „Soče“ že znano, pri nas sv. misijon. Pridige so bile, kar je res, je res, precej poštene in krščanske, pa tudi v spovednicah so se obnašali misijonarji pošteno, kakor se na sploh čuje. Misijonarji torej so se vzdržavali politike v cerkvi, ali z njimi je bil pri nas neki kapucin, kateri je imel politično misijo. Kapucinova spovednica je bila polna znane žalostne politike. Kaj grehi! To ni nič, le „Primorca“ proč, pa imaš sv. odvezo v žepu! Ako ne storiš tega, pa je ni odveze! Tako je bilo pri marsikaterem, da ga je odslovil: z Bogom!

Vprašam tu, zakaj vabi g. župnik takega zdrabbarja v našo spovednico, drugič pa vprašam kapucinskega spovednika, ali sem jaz kriv, ako je kateri izmed gg. nunciev živel razuzdano in pohujšljivo, da sta ga morala oprati „Soča“ in „Primorec“? Kaj porečete k temu?

Čudno res, prečudno, za vse grehe se ni zmenil tisti kapucin, ako je dognal pri spovedancu, da čita „Primorca“. Vse drugo je pustil na strani, le nagovarjal je „grešnika“, naj pusti „Primorca“ ter si naroči drug list. Spovedniku je bilo odgovorjeno, da klerikalni listi so lažnjivi, na kar je zarohnel kapucin: Saj so vsi lažnjivi! (Torej tudi klerikalni, čemu pa agituje zanje?) Jaz kot spovednik nisem strankar. (Čemu pa agituja za klerikalne liste? Ti ljudje mislijo res, da imajo povsodi le osle pred sabo!) Dalje je omenil celo, da je bil ranjki nadškof Zorn prepovedal „Primorca“, kar je seveda laž!

Tako je skončal misijon pri nas. Vera, katera je bila v nevarnosti, se je po tem misijonu res imenitno podprla!

S potovanja. — Iz Št. Jurja ob južni železnici. — Šent Jurij je krasen, naroden trg ob južni železnici na spodnjem Stajerskem. Naroden pravim, ali zalibog tudi se šopiri v družbah zvelicavna nemščina, kar je naravnost sramotno. In pri letošnji ljudski štetvi so nasteli celo 75 Nemcev, čeravno bi jih morali iskati z Diogenejevo lutjo. —

V tem krasnem trgu biva naš čislani, slavni skladatelj dr. Avgust Ipavc, ki je obhajal v sredo 14. t. m. svojo sedemdesetletnico. Bila je lepa slavnost. Po trgu je bila krasna bakljada z veliko udeležbo občinstva. Pred njegovim domom pa so zapeli pevci pod vodstvom gosp. učitelja Čuleka nekaj skladeb gosp. slavljenca in nekaj drugih. Gosp. doktor se je prikazal v spremstvu državnega poslanca Berkasa na vratih in se zahvalil za izkazano čast. —

Slavnost je zaključil banket v gostilni pri Nende-nu. Lepo je bilo, in trg je pokazal, kako spoštuje gospoda skladatelja, katerega naj Bog še mnoga leta ohrani nam v korist in čast. Bog ga živi!

Lipnica. To so ti Nemci kulturni! Sam Bog, pravijo, je nad njimi in drugi nobeden. In druge narode zatirajo, jih sovražijo itd. Lipnica na Stajerskem je ponemčeno mesto. Nemci so dijavolski sovražniki Slovencev. Poslal sem od tam par razglednico s slovenskim naslovom v slovensko domovino, in zapisal sem deželo celo tudi nemški, ali „nevtralna“ pošta je razglednice ugonobila, jih ni in ni. Fej takim divjaškim Nemcem! Slovenci, klin s klinom!! Nič pardona divjakom!

Cerknica. Kdo se bi ne smejal, ko sliši, da so klerikalci prijatelji naroda, prijatelji kmeta? Oj vi hinavski zbindrovci! Tu je prišlo vse polno vojakov, ubogih, utrujenih... Komu bi se ne smilili ubogi slovenski vojak? Pa kaj je to klerikalcem! Hitro ko so prišli vojaki, pa so povišali ceno vsega. V „konsumu“ je mleko namesto 4 kr. sedaj 8 kr.!! In vse drugo je dražje! — Kako nasprotje v bližnjem Rakeku. V odlični, krasni gostilni dičnega gosp. Sebenkarja in sploh povsod je cena ista in postrežba točna, izvrstna, četudi bi lahko delali dobiček s podraženjem.

Da, kmet, narod, tvoji rešitelji so naprednjaki, oni ti hočejo dobro, oni te odkritosrčno ljubijo in se zate žrtvujejo. Ti pa ljubi jih tudi, veruj jim, videl boš, da se ne boš kesal, kakor se ni še nikdo, ki je stopil v njihov tabor. —

Vas ni sram, sebični, le dobičkaži klerikalci?!

Domache in razne novice.

P. n. član osrednjega odbora z. kr. kmetijskega društva v Gorici so vlnudno vabljeni na posvetovalni pogovor dne 22. t. m. ob 9. uri zjutraj k „Trem Kronam“.

Vesela ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dornbergu. — Pri najkrajšem vremenu se je zbralo v nedeljo na lepo okrašenem vrtu gostilne gosp. Sinigoja pri „zlatem levu“ nebroj občinstva, da položi svoj obolus na altar domovine v prid naše prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda. Videli smo zbrano tu skoraj vso inteligenco iz Dornberga, Prvačine, Renč, Bilj, Mirna in mnogo gostov iz Gorice. Vrla podružnica se je potrudila kar najbolj mogote, da nudi človecem zanimiv program, kojega so sotrudniki tudi točko za točko najboljšje izvedli. Prvomestnica gospa Mrevlje je pozdravila v jedrnatih besedah navzoče, povdarjaje važnost naše šolske družbe ter zaklicala vsem: dobro došli. Za tem je udarjal domači tamburaški zbor pod spretnim vodstvom gosp. Brica sokolsko koračnico in v nadaljevanju programa z jednako izbornim vspehom „U boj“. Divili smo se tu mladim krasotičam, ki so igrale tako sigurno in ne moremo si kaj, da ne omenimo pri

tej priliki rodoljubne rodovine Bizjakove, ki je bila zastopana v tamburaškem zboru kar s tremi dražestnimi hterkami, medtem ko nam je četrta hterka iste rodovine deklamovala s pravim vnosom Gregorčičevo „V pepelnici noči“. Z radostjo smo opazovali na ti mladi gospici ono sigurnost, katero mora imeti vsaka dobra deklamovalka, ako hoče raztolmačiti z deklamacijo pesnikove misli tako, da se vtopi v iste tudi poslušalec. Buren aplavz je sledil tej deklamaciji, ki je bila res prekrasna. Domači pevski zbor je pel pod vodstvom gosp. Berceta tri komade dobro, isto moramo potrditi tudi o dcmačem orkestru, kojega je dirigiral gosp. Orel, dasiravno tu nismo opazili one popolnosti kakor v tamburanju. Krasna točka pa je bil koncertni revij za štiri citre in gosli, kojega so proizvajale štiri gospice in dva gospoda. Občinstvo je hvaležno priznalo krasoto te točke s splošnim odobravanjem. Prave salve smehe pa je vzbujala izborna igrana igra „To sem bil jaz“. Gospica Bizjakova (Polonca), Golja (Lena), gospa Mozetič (Barba) ter gospoda Faganelj (Marko) in Zorn (Tone) so izvedli svoje vloge dobro, govornica jim je tekla brez vsake hibe, bili so sigurni v vlogah in kretanju. Osobito gospa Mozetičeva je bila v igri in maski naravnost imenitna. To je igralka, ki razume vtopiti se v svojo vlogo ter igrali isto dovršeno in naravno.

In tako se je zopet vrlo naše ženstvo izkazalo v narodnem delu ter pripomoglo s svojo požrtvovalnostjo družbi sv. Cirila in Metoda do izdatnega prispevka. Divili smo se, s kakim veseljem je bilo to divno dornberško ženstvo pri delu z zavestjo, da služi najvzvišenejšemu namenu ravno s tem, če nabira podpore za najvažnejšo našo narodno postojanko, — za solstvo naše. In ljudstvo je uvidelo to požrtvovalnost ženske podružnice ter prihitelo v masi in radostno položilo svoj dar na oltar domovine. Vsi, da vsi — kajti tudi župnik dornberski je bil tamkaj — in se jeden — baje neki tržaški katehet.

Mož je govoril dosledno nemško, to pa tako glasno, da so se oči vseh v bližini stojičih radovedno upirale v tega kričaja. A ta efekt je bil možakarju v črni suknji še premalen. Začel je po dokončanem programu hruliti tako nesramno, kakor zamore hruliti pač le samo kak nesramnež, ki je zgubil že pred dolgim časom zadnji čut narodnega ponosa. Zgrazal se je nad ono nedolžno igrice, katero so igrali vrli domačini ter grozil, vihteč v roki svoj notes, da po vseh farskih „cajengah“ raztrobi „nesramno“ vsebino te igre. Slavni Juvancić se je pri tem zadovoljno muzal ter kazal na domačega g. nadučitelja, čes, da je on uprizoril celo veselico in je torej glavni krivec. Gosp. nadučitelj na vse te lumparije ni reagoval, čudimo se pa, da ni reagovalo ostalo občinstvo ter vrglo tega v nemškutariji in nesramnosti zbesnelega popa s primerno brco na cesto. A misliti nam da ta slučaj v Dornbergu, in sicer mnogo misliti, kajti tam smo uvideli, da niti veselice, ki so prirejene v prid naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda, niso varne pred hujkanjem fanatičnih farjev! Le tako naprej — in kmalu bomo doživeli, da ona kasta, ki trguje z vero kot Čič z jesihom, zataji še zadnjo iskrico rodoljuba ter pojde v boj proti — svojem lastnemu jeziku — proti narodnemu solstvu. Ti, ubogi narod pa boš zrl na razvaline mnogoletnega dela vrlh posvetnih rodoljubov, na razvaline slovenskega solstva in prideš do spoznanja, da bi ne prišlo do razvalin, če bi pravočasno pomedel s črno internacionalo — s farskimi brezdomovinci. Našim domačinom pa svetujemo, da tega nemškutarečega popa, ako pride hruliti tudi po drugih veselicah, primejo za ušesa in ga z vso potrebno eleganco postavijo na zrak. Za take „može“ je to najboljše mazilo.

Zopet eden manj! — Odsel je Budin iz Pevme, za njim pa je pobral sila in kopita

vikar Franc Knava iz Oseka ter odsel 15. t. m. pop. v Gradcu k lazaristom. Knavs spada tudi v tisto vrsto duhovnikov, kakor Budin, katerih ni gnal poklic v duhovski stan, ali so prav radi tega pravi zbesnelci v črnem oblaku. Knavs je bil svoj čas sourednik „Prim. L.“, pozneje pa, ko je počil razkol, pravi znoreli derviš, katerega smo morali večkrat v „Soči“ zlasati. Seveda nimamo nič proti temu, da je odsel ter se ne vrne več, želimo mu pa več miru in več pameti, ki je boljša kot žamet, pri oo. lazaristih v Gradcu. Le za njim!

„Gorica“ in sloga. — Tudi „Gorica“ je začela pridigati o slogi. Povod jej je dal članek v „Soči“ pod naslovom „Liberalizem“. Začenja se jako imenitno, da največji slovanski greh je nesloga, potem pa ko napraska se nekaj nesmiselnih besed k nekaterim stavkom iz gori omenjenega članka, pa prihaja na naše goriško razmere ter pravi, da dokler ni nastopil med nami poglaviti zdrabbar ter jel hujskati stan na stan itd., je bila v deželi zadovoljnost in z združenimi močmi vseh slojev se je delalo sa napredek z lepimi uspehi itd. Sedaj pa, glej! hočejo ljudstvo duševno rebelirati.

Duševno revše, katero se je lotilo odgovarjati na članek „Liberalizem“, ga ni razumelo, ker, kakor se mu vidi, ne misli dlje kakor do nosu in ne vidi izpod kupa domače hiše nikamor v svet. Radi tega pa se tudi ne bomo pričkali in ne bomo odgovarjali na tako prismojene izrodke, kakoršni so zloženi na uvodnem mestu zadnje „Gorice“ št. 65. Rečemo le to, da naši somišljeniki dobro vedo, kako je nastal razkol na Goriskem, da vedo, koliko je bila vredna tista toli hvalisava „sloga“, zlasti v zadnjih časih pred razkolom, vidijo jasno, kako se razvijajo reči v deželi in so že zdavnaj prepričani, da z ljudmi, ki so zbrani krog „Gorice“, je nemogoče vsako složno delo.

Čemu torej čivkati visoko pesmi o slogi, čemu srakoperiti z zdrabbarstvom okoli, čemu, čemu pa nas hočejo učiti sloge pravtisti, katerim je najmanj mar za vsako slogo, in ti so klerikalci! Da, na jeziku jo imajo, kadar hočeš, ker so vedno in vedno pripravljeni slepariti vsakega, kdor se jim pusti, v dejanju pa so prav oni največji zdrabbarji, največji neprijatelji prave sloge!

Ali neko „slogo“ vendar le hočejo. Da, hočejo jo, ali tako, da bodo gospodje v črni suknji s par podrepani vse komandirali po celi deželi, da bo veljalo le tisto, kar pride iz posvečenih ust, da bo vsak komaj polnoletni kaplan ravnal naše pri narodnem delu osivele moze ter jim ukazoval, sploh, da bodo imeli prvo besedo edino le nunci, katere bi okroževalo za parado par „civilistov“.

Tako „slogo“ hočejo oni imeti, po taki „slogi“ hočejo in se jim sline cede, o vsaki pravi slogi pa z njimi ni mogoče govoriti niti jedne besede! Tako „slogo“ hočejo imeti klerikalci na Kranjskem in tako imajo današnji dan še na Stajerskem, ali tudi že poka, ker čim prej se ljudstvo otrse verig take „sloge“, tim bolje zanj. In mi tudi take „sloge“ nočemo, zato pa se bojujemo proti njej in ne odnehoma poprej, da preprečimo vse nakane takih „slogašev“ v pobejenih obleki! Potem šele, ko se vremena zjasne, bo mogoče govoriti o složnem delovanju vseh goriskih rodoljubov, med katerimi pa zastopnikov sekte, ki živi v domisljiji, da mora gospodovati nad drugimi, ne bomo prav nič proglašali....

O nedoslednosti piše tudi „Gorica“ od sobote. Seveda jo očita Gabrščeku in „Soči“, čes, včasih, glejte, je „Soča“ pisala tako, sedaj piše pa tako, baš obratno. Glejte, kaka nedoslednost! Čitatelji „Gorice“ so pač obžalovanja vredni, ko jih pita s takimi neslanostim ter očita „Soči“ nedoslednost, ker je spremenila pisavo, ko so se spremenili časi. Da, nekda je bilo drugače, sedaj pa je

Petronij se zgane ter pogleda Vinicija z radovednim pogledom.

Vinicij ga je razumel.

»Ne!« reče. »Niso je vrgli v „Tulionum“), niti v srednjo ječo. Podkupil sem stražnika, da jej je odstopil svojo sobo. Urso leži na pragu in jo čuva.«

»Čemu je Urso nj ubranil?«

»Po nju so poslali petdeset pretorijancev, vrhu tega pa mu je to tudi Lin zabranil.«

»A Lin?«

»Lin umira. Radi tega ga niso zaprli.«

»Kaj nameravaš?«

»Rešiti jo, ali z njo vred umreti. Tudi jaz verujem v Kristusa.«

Vinicij je govoril te besede mirno, toda z zelo ganljivim glasom, da se je celo Petroniju stisnilo srce od sočutja.

»Razumem te,« reče, »toda kako jo hočeš rešiti?«

»Podkupil sem stražnika prvič radi tega, da jo ubranim razžaljenja, drugič pa za to, da naju ne ovirajo na begu.«

»Kedaj se ima to zgoditi?«

»Odgovorili so mi, da mi je ne morejo oddati takoj, ker se boje prevelike odgovornosti. Toda kadar se ječe napolné z množico ljudi ter jetnikov nihče ne bo več štel, takrat mi jo oddajo. Toda to bo že skrajni slučaj! Reši ti poprej njo in mene. Cesarjev prijatelj si! On sam mi jo je dal. Pojdi k njemu in reši me.«

Petronij namesto odgovora pokliče sužnja ter mu zapove, naj prinese dva temna plašča in dva meča; na to se obrne k Viniciju.

*) Najnižji del ječe, ki leži povsem pod zemljo z jednim predorom v stropu. Tu je od gladi poginil Jugurta.

»Potoma ti povem vse,« reče. »Med tem vzemi plašč in orožje in pojdiva v ječo. Tam daj stražarju dva tisoč sestercev, dà, dvakrat ali še petkrat več, samo da takoj izpuste Ligijo. Sicer bo prepozno.«

»Pojdiva!« reče Vinicij.

»Čez trenutek sta bila že na ulici.«

»A sedaj, poslušaj me,« reče Petronij. »Nisem hotel zapravljati dragega časa. Od danes sem v nemilosti. Moje življenje visi na niti in radi tega ne morem pri cesarju nič opraviti. Dà, še huje; zagotovljen sem, da bi on učinil uprav nasprotno, za kar bi ga jaz prosil. Ako bi temu ne bilo tako, ne bil bi ti svetoval, pobegniti z Ligijo, ali si jo pridobiti z bojem. On bi danes poprej uslišal tvojo prošnjo nego mojo. Toda na to ne računaj. Reši jo iz ječe ter zbeži. Ne preostaja ti ničesar drugega. Ako se ti to ne posreči, pa bomo imeli čas pomisliti na druga sredstva. Za sedaj samo vedi, da Ligije niso zaprli samo radi vere v Kristusa. Kakor njo tako tudi tebe zasleduje Popejina jeza. Ali se še spominjaš, kako si razžalil Augusto, ko si jo odbil? In ona vé, da si jo odbil radi Ligije, katero sovraži od trenutka, ko jo je prvič srečala. Prizadevala si je že poprej, ugonobiti jo, pripisujoča njej na rovaš smrt svojega otroka. V vsem tem, kar se je zgodilo, tiči Popejina roka! Kako naj si drugače pojasniš to, da je Ligija prva morala v ječo? Kdo jima je pokazal Linovo hišo? Pravim ti, da so jo že dolgo zasledovali! Vem, da ti razdiram dušo in te pripravljam celo ob poslednjo nadejo, toda to ti pravim radi tega, da jo na vsak način rešiš iz ječe, ker sicer propadeta oba.«

»Tako je! Razumem!« odgovori zamolklo Vinicij. Ker je bilo že pozno, so bile ulice prazne, daljši razgovor jima pretrga pijan gladijator, ki jima pride

naproti. Ta gladijator stopi pred Petronija, pograbi ga za rame ter spregovori s hripavim glasom:

»Kristijane pred leve!«

»Mirmilon!« reče mu mirno Petronij, »poslušaj dober svet ter pojdi mi s poti.«

Med tem ga pijani gladijator pograbi še z drugo roko za ramo.

»Kriči ob enem z menoj, če nočeš, da ti ne zlomim vratu: kristijane pred leve!«

Petronijevi živci so bili že siti tega klica. Od onega trenutka, ko je odsel iz Palatina, ga je ta klic dušil kakor mora ter razdiral mu ušesa; sedaj pa je še videl nad seboj pest orjaškega moža in mera njegove potrpežljivosti je bila polna.

»Prijatelj!« reče mu, »ti puhtiš po vinu ter mi zapiraš pot.«

Po teh besedah mu porine v prsi do ročaja svoj kratak meč, s katerim se je bil oborožil, odhajaje od doma.

Na to prime Vinicija za roko ter nadaljuje mirno, kakor bi se ničesar ne bilo zgodilo:

»Cesar mi je danes dejal: »Reči v mojem imenu Viniciju, naj pride k igram, na katerih nastopijo kristijanec.« Ali veš, kaj to pomeni? Hoče se razveseljati pri pogledu na tvojo bolest. Nemara tebe in mene upravlja radi tega doselej še niso zaprli. Ako je takoj ne rešiš, pa — ne vem. Nemara se Akta potegne zate, toda ne vem, če še kaj opravi? Tvoja sicilijanska posestva bi nemara pridobila Tigelina. Poskusi!«

»Dam mu vse, kar imam,« odvrne Vinicij.

*) Vrsta gladijatorjev.

(Dalje pride.)

tako, kakor je. Časi so se spremenili, in sicer korenito, in spremenila se je tudi „Soča“. Ali ne le „Soča“, spremenili so se tudi razni gospodje, ki stoje sedaj v nam nasprotnem taboru. Glejte, kako so nedosledni! Pred 10 leti in še pozneje niso mogli prehovati Gabrščeka in „Soče“, govorili so z navdušenjem o velikem prevratu, kateri se je izvršil prav s pomočjo Gabrščeka, ter o novih časih, sedaj pa, glejte, glejte in ne najte se čuditi, ti možje sovražijo Gabrščeka! Kako vendar so nedosledni! Strašno! Gregorčič se včasih ni bal Gabrščeka, sedaj pa se ga „boji“. Glejte, kako je nedosleden! „Profesar“ Mrcina je včasih norce bril v Citalnici s „Prim. Listom“ in zraven ne preveč lepo pikal kateheta Tabaja, ki ima talente za uk „na pamet“, sedaj pa, čudite se, da „profesar“ Mrcina sovraži „Sočo“ tako, da bi rad njo in Gabrščeka kar v zlici vode vtopil. Glejte vendar, kako je nedosleden! To je pač skrajna nedoslednost Gregorčičevih pristavov....

Pa, ali imate zadosi, ali hočete se kaj? Ali pardon, saj za člankom o „nedoslednosti“ stoji pomembni Mrcinov „Dalje pride“! Svidenje torej ni izključeno.

Ples v cerkvi. — „Slov. Narod“ piše: Kaj takega pa se ne: Klerikalci so oskrbnili cerkev. To je sad klerikalne vzgoje. Čujte in strmite. V nedeljo dne 10. t. m. je bilo pri podružnici sv. Ožbolta na Ponikvi žegnanje. Župnik je kot cerkveni in politični glavni svoje fare dal nekemu gostilničarju dovoljenje za „Buschenschank“ in popivalo in popevalo se je pred cerkvijo, da je bilo veselje. Spilo se je 8 sodečkov piva. Župnik in kaplan sta neki plačala dva sodečka piva za svoje pristave v hlačah in v kijklah. Le ti so se napili in ko je pobožno ljudstvo odšlo, so sli pijani možki z ženskami vred v cerkev, kjer je neki urar igral na orgle poskočne in okrogle. Pijani tretjeredniki in tretjerednice so se začele v cerkvi vrteti, nekateri so peli klanfarske pesmi in vriskali, metali klobuke v svetnike in v svetnice na oltarjih, fantje so mečkali dekleta in jeden je celo hotel ugasniti „večno luč“ pred oltarjem pa je padel na nos.

Mežnar si jih ni upal spoditi iz cerkve, ker so v njegovi sobi popred pili in se je le jok nad takim početjem. Nekdo, ki je vse to videl, je rekel drugi dan: „Bilo je svinjsko. Bog obvari, da bi bili kaj takega storili takozvani „liberalci“. Krizali bi jih. Toda ljudje, ki zahajajo v farovž, smejo vse storiti in nihče njim ne reče, da so brezverci. To pohujšanje je prišlo iz farovža. Župnik in kaplan sta zagovornika vseh tistih, ki so v nedeljo oskrbnili cerkev sv. Ožbolta in vsi ti najdemo kot polnokrvni klerikalci zasliombo v farovžu. Saj so skoraj ravno ti oskrbnitelji o predpustu priredili ples in maskarado v farovžu pod pokroviteljstvom farovških gospodov in hlapcev. Cerkev sv. Ožbolta je oskrnjena po klerikalcih, to je resnica, ki se hode tudi pred sodnijo dokazala, samo radovedni smo, če se bode sedaj zaprla in zopet blagoslovila, ker med svinjskim početjem klerikalcev v cerkvi je bilo v tabernakelnu shranjeno sv. Resnje telo. Liberalci, recimo hvala Bogu, da smo boljši kakor klerikalci.

Nekaj bi radi povedali, pa ni gradiva. — Napisali so članek „Setev že gre v klasje, dr. Tuma — o raduj se!“ Zadenjajo o razdoru in sovraštvi ter govorijo o zalostni žetvi. Kaj bo, kaj bo? Človek bi pričakoval tu kaj posebnega. Kaj vendar povedo ti klerikalci pod takim naslovom? I kaj? Povedali so, da je Nace Rijavec v Sempasu nekaj razžalil osekkega vikarija Knava, ali sta se izvensodno poravnala, da si je v nekem boju pobabil nos Just Rijavec, o tretjem, katerega imenujejo, pa se ne vedo povedati ničesar. In glejte, vse to je sad napredne politike. Dr. Tuma, setev že gre v klasje!...

Lopovi! Radi bi nekaj povedali, pa nimajo gradiva proti nam, ali proti njim pa je gradiva dosti! Le pogledite v Kožbano, v Dornberg, v Skopo in v Tomaj, pa dobite dokaj gradiva, zalostnega gradiva za zalostno zgodovino klerikalizma na Gorickem, v kateri stoji s temnimi črkami pisana hudodelstva, katera je povzročila klerikalna gonja iz „Gorice“ in iz farovžev. Tam, tam, lopovi, posvečeni in neposvečeni, tam se ogledujte v svoje m zrcalu.

Setev že gre v klasje, don Antonio — raduj se!

Kronice svetle in odpustki. — Na praznik Vel. Šmarna je šlo neko pobožno dekle na Vitovlje na božjo pot k Materi božji. Šlo je tudi k spovednici ter prišlo v roke patru Knavu, ki jo je popoludne odkuril po svetu. Dekle je povedalo med drugim, v strahu, da ne zamoli ničesar, kar bi utegnilo biti greh, celo to, da se ni udeležila ene procesije, ker je ni bilo doma. Takoj ko je šlo do spovednik, je zahteval od nje eno krono, drugače ne bo imela odpustkov. Ko je pa dekle reklo, da nima krone, jej je zažugal, da jo mora pa dekanu v Črnicah odrajtati, čemur je dekle tudi prišlo.

To poročilo smo dobili iz kmetijske roke, katera skončuje pismo tako: „kam smo prišli ni čuda ki vira peša raj bi vedel kam te krone pridejo kih nunci v berejo za ot pustke“.

Nesreča. — Sinoti okoli pete ure je peljal nek voznik iz Renč „od Lukežčev“ voz kamnja s Podgorja blizu Batv; proti Renčam. Med potjo se je spasil konj drugemu vozniku, nekemu 12-letnemu fantu, kateri je ravno mimo vozil ter se tako močno zaletel s sprednjim delom voza v prvi voz ter voznika sunil s tako močjo z zlomljenim ojesom v prsa, da je bil mrtev tekom 10 minut.

Ponesrečenec je mož v najlepši dobi, okoli 45 let star. Mož je zapustil mnogo-brojno družino.

„Vračati“ „Gorico“ je nepostavno. — Pobožnjaki krog „Gorice“ živé v tem prepričanju, da treba kmeta „farbati“, kjer se le da. Nekdo je bil naročen na „Gorico“, ali pravzaprav vsilili so mu jo. Mož jo je vrnil enkrat, dvakrat, ali vedno je prihajala še nazaj. Vrne tretjič, pa zopet jo dobi nazaj, in sicer to pot z opazko na pasici, da „Gorico“ vračati je nepostavno. Torej za postavbo so se skrili, in kdor vrne „Gorico“, ima opraviti s postavami! No, verjamemo, da bi radi imelo postavbo, da bi morali vsi na Gorickem čitati „Gorico“, ali da kaj takega ni mogoče, je dobro razumel tudi tisti mož, ker je prišel osebno v Gorico „postaviti“ gospodom v ulici Veturini povedat, da jim ne verjame, naj ga torej nikar ne slepijo s postavami, in odpovedal je „Gorico“.

Vidite, tako imajo kmeta za norca, tako ga hočejo držati v nevednosti ti sleparji našega ljudstva!

„Narodna Citalnica“ v Kobaridu bo slavila v nedeljo 25. avgusta 1901. tridesetletnico svojega obstanka z veselico v prostorih Špehovej gostilne „pri Studencu“. Začetek ob 7. uri zvečer. — Vsporedni prihodnjic. — Vstopnina 40 v, sedež 20 v. — Z ozirom na to, da si je Citalnica ob tej priliki omislila nov stalen oder, se preplačila hvaležno sprejmejo. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Opozorjamo na oglas na zadnji strani o otvoritvi večernega tečaja za knjigovodstvo.

Droblj. — Jos. Frandolič, star 22 let, iz Storancana je lovil ribe skupno s starejšim bratom in bratrancom. Prišlo je blizu potem se 5 mladeničev od 16 do 20 let. Ko je hotel Frandolič iti iz vode ter je bil le še kake 3 m od brega, mu je spodrsnilo in padel je. Takrat se je vzdignil, ali trikrat je padel nazaj, zmanjkalo mu je moči in vtonil je. „Hrabri“ furlanski mladenč, namestu da bi mu bili pomagali, so samo klicali ter klicali na pomoč. Ko je zvedela mati, da so sina potegnili končno mrtvega iz vode, se je onesvestila ter je še vedno bolna; treba se upoštevati, da pred pol letom jej je umrl mož.

Podberšič Anton iz Gorenjevsi na Kanalskem je padel, ko je dajal v jasli živini seno, ter se poskodoval močno na levi strani, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

V zadnjih dneh je bila doletela Gorico ta sreča, da jo je „obiskalo“ izredno veliko ciganov, ki so se nastavili ob bregovih Soče, kakor po navadi. Ali to nastanjenje je bilo kratko, ker oblasti so se hitro pobrigale zanje ter jih je žandarmerija že odpeljala čez Vipavsko, da gredo drugam po svetu, kdo ve, kam.

Listnica. — G. Š. v T. Da Zane in Marjanca neumorno delujeta v vinogradu naših največjih katolčanov, ker agitirata za klerikalne kandidate za prihodnji deželni zbor, že vemo, vendar smo Vam hvaležni, da ste nas opozorili na nju ter ju tako lepo opisali v poslanem nam pismu. Pa kaj hočete? Da sta se prav ta dva našla pri taki agitaciji, temu se ni čuditi — saj poznate menda dobro oba! Toda pustite jima tudi to veselje, saj nevarna nista! Zdravi! — Josip Abram, kaplan, Matija Kravanja, predsednik, in Anton Suler, nadzornik pri „Miearski zadrugi“, Josip Abram, tajnik, in Anton Suler predsednik „katol. društva“, in I. Mihelič, mizarški mojster, vsi v Boveu, so poslali uredništvu „Soče“ „popravke“, 4 po številu, katere je skrpupal vse kaplan Abram. Naj blagovolijo ti gospodje vzeti na znanje, da smo njihove „popravke“ v smislu § 19. v postavnem roku in na pristojnem mestu vrgli v koš, kjer naj v miru potivajo! Amen.

Razgled po svetu.

Dr. Kalzl, državni poslanec in bivši finančni minister, je včeraj umrl.

Čehi v Šleziji. V „Narodnih Listih“ je izšel te dni članek, ki toži o zatiranju Čehov v Šleziji; v njem so stavljene te zahteve: Nagodba z Nemci v ostalih zemljah češke krone se ima skleniti samo pod pogojem, da dobi češka manjšina v Šleziji iste pravice v uradih in šolah, kakor jih uživa nemška manjšina na Češkem. Dolžnost vseh čeških zastopnikov je, da zahtevajo od vlade, naj uvede popolno enakopravnost v Šleziji. V vseh okrajih Šlezije naj se ustanove politične organizacije, in uredi stalna pisarna, katere glavni namen bode pospeševanje in izvajanje gesla „Svoji k svojim“. Samo tedaj, ako bodo delali v Šleziji vsi složno in s pomočjo vseh ostalih dežel češke krone, bo mogoče rešiti češki živelj propasti.

Potopljena ladja. — Blizu Pirana je prevrnila burja jadrnico, takozvano „bracero Levante“, ki je last Al. Parenzana. Na ladji je bilo 50 tonel. turšice. Potopila se

je ladja v globočini kakih 15 m. Gospodar in moštvo se je rešilo. Parnik „Audax“ je odplul na lice mesta, da poskusi dvigniti potopljeno ladjo.

Odvetništvo v Avstriji. — Spočetka t. l. je bilo v Avstriji 24 odvetniških zbornic s 4297 odvetniki. Najstarejši odvetnik je bil imenovan leta 1841. ter živi v Gorici. (To je dr. Bizzaro.) Največ odvetnikov šteje praška zbornica, namreč 1124 odvetnikov, dunajska jih šteje 1116, brnska 369, Ivovska 359, krakovska 275, graška 174, trška 114, črnoviška 105, linška 86, opavska 81, přemyslska 69, samoborska 55, inomoška 45, bolzanska in tridentska po 42, spletska 35, celovška in ljubljanska po 36, solnogradska in zadrška po 26, goriska 25, roverska 23, dubrovnška 18 in feldkirchška 16 odvetnikov.

Splošno volitve na Ogrskem se bodo vršile morda šele tekom meseca decembra, vsekako ne prej nego koncem novembra. To se zgodi baje radi tega, da bo imel sedanjí državni zbor več prilike za rešitev nujnih zadev. S tem hočejo menda ustreči zahtevi opozicijskih strank, ki odločno protestujejo, da bi budgetni provizorij, finančialno nagodbo mej Ogrsko in Hrvaško ter vojni zakon reševal novi državni zbor, ki bo potratil obilo časa s samimi formalnostimi. Po tem računu bi bile torej nove volitve razpisane še le tedaj, ko bo rešeno vse našeto delo.

Sozialno izjave za Crispjem so letale seveda v Italijo tudi od primorskih Italijanov. Stilizovane so bile tako, kakor po navadi ob takih prilikah, kadar treba pokazati veliko italijansko srce! Na te sozialjke so dohajali seveda tudi odgovori. Ali odgovor, kateri je šel iz Palerma v Avstrijo, je bil tak, da ga je pridržala c. kr. avstrijska pošta, in občinski svet v Palermu je bil obveščen, da odgovor od tam na sozialno izjavo Italijanov v Trstu je konfiscirala avstrijska pošta.

Na Turškem vlada „elika suša, namreč v državnih blagajnicah, ki so popolnoma prazne. Te dni se je obrnilo veliko število raznovrstnih državnih uradnikov naravnost na sultana s prošnjo, naj se jim izplača služnina, katere niso dobili že več mesecev, ker sicer morajo s svojimi družinami poginiti. Toda namesto plače so uvedli proti prostiteljem disciplinarno preiskavo.

Turško gospodarstvo. — Vlada je glede uprave železnice Saloniki-Dedeagac vsa izvan sebe. Iz zadnjega poročila družbe, ki upravlja okrog 500 km dolgo progo Saloniki-Carigrad, je razvidno, da znaša izguba 7 milijonov frankov, katere mora plačati v sklenjeni pogodbi vlada. Doslej je plačala vlada že 35 milijonov in to za progo, ki ima največji promet, in ki bi se morala ne le rentirati, temveč tudi donosati lep dobiček. Vlada meni zdaj to železnico sama prevzeti; vendar je dvomljivo, da bi se gmotne razmere obrnile na boljše, ker je doslej še vse, kar je upravljal turška vlada, propadlo.

Kitajsko. — Angleški list „Times“ je dobil brzojavko, da je bil mirovni zapisnik dne 16. t. m. podpisan. Sedaj bo menda mir s Kitajci!

V južni Afriki. — Sedaj je na vrsti Kitchenerjeva proklamacija, s katero se bavijo časniki in diplomatski svet, in radi katere se čujejo razne vesti iz južne Afrike. — Poročajo, da je dala ta proklamacija povod pismenim obravnavam med angleškim poveljnikom in Botho. Botha je na Kitchenerjevo proklamacijo baje izjavil, da postreli vse ujetje Angleže, ako začne Kitchener izpolnjevati svoje grožnje. — Ena stotnja Frenchove armade je prišla 10. t. m. Burom v past. Sodijo o velikih izgubah.

Značilno je, da se s proklamacijo ne strinjata dva ugledna angleška lista, namreč „Westminster Gazette“ in „Daily News“. Prvi list pravi, da proklamacija ne more imeti več nobenega pomena, ker Buri nimajo premoženja, ki bi se dalo zapolniti, in se torej te grožnje niti od daleč ne boje. Tudi zagroženo pregnanstvo ne bo vplivalo na burske voditelje, ker so davno izjavili, da hočejo ostaviti južno Afriko, ko bi imela priti pod angleško oblast. „Daily News“ pravi, da se je s proklamacijo prekršilo splošno veljavno vojno pravo. Glasom pogodbe, sklenjene v Haagu, se mora vsakemu narodu priznati pravica, da se brani do skrajnosti, Chamberlain pač ne ve, kako ni se znošil nad Buri, ko mu je spodletel poskus pri velelah, da bi odrekle Burom pravico do nadaljnjega samostojnega vodstva protiangelske vojske. Morda pa velja določeni rok 15. septembra samo večjemu delu angleške armade, da odide tedaj v Anglijo in se na ta način vsaj nekoliko zmanjšajo vojni stroški.

Narodno gospodarstvo.

ORGANIZACIJE KMETIJE.

(Članek izven uredništva.)

(Dalje.)

Ali sila kola lomi in počasi bo sila dala zopet kmetu nazaj, kar je enkrat bilo njegovo, kar mu je vzela sila. Če veleposestvo ne more izhajati, mora priti v druge roke, in sicer take, ki ga bodo s pridom obdelovale. Nemška vlada najde precej veleposestev na prodaj, dasi vsi lastniki na dobiček mislijo, da bi si

s preostalim denarjem nakupovali v slovanskih krajih druga veleposestva. V razpravljanju teh vprašanj prihaja vsem agrarnim pisateljem krasna slika združive veleposestva z manjšo kmetijo v spomin. „Ralahine“ se je zvalo veleposestvo na Irskem. Neki Vandaleur je bil lastnik istega. Dajal je zemljišča v najem. Najemniki so bili reveži, nezadovoljneži, neredni ljudje brez vse izobrazbe. Tatvina, rop, žganje pitje razdro, družbinsko življenje, zanemarjanje otrok, to in še drugo grdobnega se je našlo med njimi. To je bilo leta 1830. Tedaj je živel na Angleškem velik človekoljub, Robert Owen, ki si je zgledil sam do večjega premoženja pot in mej tovarniškimi delavci zadržno gospodarjenje upeljeval v lastnih tovarnah ter bil potem potujoči učitelj zadržnega gospodarjenja. Njegovi nauki so uplivali tudi na Vandaleura in ta je 1830. vsvaril iz navedenih najemnikov na svojem veleposestvu Ralahine kmetijsko delavsko zadrugo pod svojim vodstvom. Bilo je vseh vkup 40 ljudi. Tej zadrugi je dal svoje imenovano veleposestvo Ralahine v najem. Isto je merilo okolo 700 angleških acres, 270 acres je bilo paše, 290 zemlje za oralo, 63½ acres močvarine in 2½ acres vrta. Zemlja je bila po večjem dobra, ali nekaj je bilo kamnite. Šest hiš in prostorno grajsko poslopje se je priredilo za stanovanja zakonskim parom. Priredila se je jedilnica za vse, priredilo šolsko poslopje, spalnice za neozenjene, neomožene. Na veleposestvu je bil malin in žaga in mlatilnica, ki jo je vodna moč gonila, bilo jedno tovarniško poslopje in rokodelska delavnica (pa brez orodja.) Najemnina je bila tako visoka, da je Vandaleur dobil navadno obresti od vrednostne svote veleposestva. Zadrugarji so imeli skupno delati. Kar je čistega preostajalo, se razdeli med delavce, od 17. leta starosti začeni po glavah. Najemnina se ima plačati v pridelkih. Vandaleur ostane lastnik veleposestva, dokler mu ga zadruga ne odkupi.

Delo se je pričelo. Vandaleur je dobil več iz veleposestva, kakor prej. Zadrugarji so mu poplačali tekom par let vse, kar jim je dal v živini, semenih in vs najemnino. Zadrugarji so si sezidali dosti več hiš, dobro bili rejeni. Prejšnji neredneži so postali najmarljivější delavci; trezni, potni ljudje prejšnji roparji. Iz zadržne blagajne mej letom niso več jemali zadrugarji, kar je bila dnina, mezda navadnega delavca in to tako dolgo, da se je nabralo nekaj kapitla. Tajnik je zapisaval, koliko dni vsak dela. Koncem tedna je dobil vsak svojo mezdo plačano. Zadrugarji so videli, da jim pride konec leta lep dobiček. Delali so pridno in storili se enkrat toliko, kakor delavci drugih veleposestev. Mezda se ni izplačevala v denarju, ampak v delavskih zapiskih, ki so se v konsumni zadrugi stacuni jemali kot denar.

S tem je Vandaleur mogel zadrugarje prehraniti. S tem jih je odvadil pijantevanja, ker v konsumnih stacunah ni bilo dobili opojnih pijac. Konsumna stacuna je kupovala dobro blago in v velikem ter jih prodajala brez koristi. Za prehranitev otrok do 14. leta se je skrbelo iz zadržnih sredstev. Otroci so hodili do 14. leta v solo. Bili so pod nadzorstvom dobrih učiteljev. Za bolnike in invalide se je skrbelo iz zadržnih sredstev. Število zadrugarjev se je podvojilo. Vsi so imeli dobro hrano, obleko, stanovali čedno. Delali so 12 ur na dan z jedno uro presledka. Odbor zadrugarjev je na večer določil dela prihodnjega dne. Mlajši ljudje so opravljali manjša dela. Isti so se zraven kmetijske obrti učili tudi druge obrti. Razsodništvo je vse težkoče in razpore razsojevalo.

Iz teh zanemarenih kmetov so postali v zadržnem delu pridni, varčljivi pošteni kmetje, ki so imeli že tudi nekaj kapitla. Predno so mogli kupiti veleposestvo, je zmotil Vandaleura zlodij igre, zaigral je vse svoje premoženje. Na tej podlagi zida Oppenheimer svoj sistem naselbinske zadruge. On najde tudi v zgodovini čas, v katerem je bila kmetija na potu v to zadržno kmetovanje. Ko so v 11.—13. stoletju jemala mesta dosti ljudij s kmetije, ko se je mestno delo začelo dobro razvijati, in je veleposestnik moral preduragati način obdelovanja svojih zemljišč, ko je iz grajskega gospoda postal veleposestni podjetnik, ko so mu delavci uhajali v mesto, ko sta dva kmetjska gospodarja letala za jednim delavcem in tako dva mojstra v mestu za jednim pomagatcem, tedaj je bilo na kmetiji in v mestu dobro izhajanje za vse, tedaj so lastniki kmetij veleposestev bili zadovoljni z manjšimi dobički, ter so dajali delavcem več koristi za njihovo delo.

Omenili smo v prejšnjem spisu, kako si hoče danes veleposestvo s stroji pomagati in kako na drugi strani manjši kmet v razvitih deželah isto stori, nabavivši si stroje potom zadruge in kako se kosata veleposestnik in manjši kmet, da tehnično spravi kmetijsko delo višje in tako visoko, kakor je danes že industrija. Oppenheimer najde v združiti veleposestva z delom manjšega dobrega kmeta potom zadruge vse, kar zamore kmetiji dati trdno podlago in povzročiti ves mogoči razvoj.

(Dalje pride.)

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ priredi pouten shod v Celovcu za koroške slovenske posojilnice, in sicer dne 29. avgusta t. l. v dvorani „Doma kat. rokodelskih pomočnikov. Na vsoporedu so 3 točke: 1. Poročilo in posvetovanje o novi zadrugi postavi in obvezni reviziji; 2. Pouk o sestavi letnih računov in 3. Razni nasveti.

„Vinarska in sadjarska društva“ iz Rihemberga, Kamenj in Brühl v zvezi z drugimi občinami po Vipavski dolini — tako nam pišejo — priredijo 15. septembra t. l. kmetijski shod in razstavo domačih pridelkov grozdja in sadja.

Na shodu bo razgovor o položaju in težnjah kmetovih kolikor mogoče natanko, vse, kar zadeva kmeti-trpina ter specijalno o vinarstvu in sadjarstvu.

V razstavi, ki bo trajala tri dni, se potem na razstavljenem grozdju, sadju in kmetijskih orodjih in pripravah dokaže, kako je treba razumno in racionalno gospodariti in napredno kmetovati.

Društva so se odločila — pustivši neplodni separatizem na stran — za razstavljeni prostor in shod nekako v središču, t. j. v Kasovljah.

Pohvalno moramo omeniti vnetost naših društev za namerovano stvar in zlasti se gosp. M. L. iz Rihemberga, ki res nesebično in intenzivno v prilog deluje.

Vlada nam gre v strokovnem in gmo-tnem oziru popolnoma na roko. Zvedenec in strokovnjak iz c. k. namestništva v Trstu gosp. Anton Strekelj nas je že večkrat obiskal radi tega, da v strokovnem oziru stvar vodi, nadzira in popljuje.

Namerovani razstavi in shodu je želeli obilo vseh, da bi naš kmet preživel za- starelost v misljenju in obdelovanju čim prej opustil ter se tako pospel do boljšega blago- stanja, da bi mu ne bilo treba kakor neza- vednemu sužnju le delati in — trpeti, temveč delati in — živeti! —

Rudinski superfosfat. — Narocbe na to umetno gnojilo se prevzema pri našem c. kr. kmetijskem društvu do 15. septembra t. l. Cena je za celi vagon (10.000 Kg) 520 kron; manjše množine po 5-60 kron kvintal.

Išče se gostilničarja in učenca za trgovino

z mešanim blagom. — Ponudbe na naslov: **A. Casagrande v Ajdovščini.**

Prodá se delavnica za ženske obleke

v najboljem položaju in jako v ceno. — Ponudbe na upravnništvo našega lista.

„Oliva“

društvo absolventov trgovske akademije v Kraljevem Gradcu priporoča brezplačen pričetni pouk za trgovsko, bančno in kom- toarno poslovanje. Poizvedbe in vprašanja pod naslovom: „Oliva“ — Kraljevi Gradec.

Goriška ljudska posojilnica

registrirano društvo z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodsk. ulica št. 7, I. nadstropje v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obrestujejo po 4½%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5½%.

Uradije vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. je bilo K 1.263.536. Poštno-hran. račun št. 837.315.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pljache, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinje-vec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem **Kopač & Kutin,** trgovca v Semeniški ulici št. 1 v lastni hiši, kjer je Trgovska obrtna zadruga.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobja se zastoni in franko v Schwann-Apoteke, Frank- furt A. M.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaske po- trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Narocila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Fran Melinek

zidarski mojster

v Višnjavku št. 67 (v Brühl)

se priporoča

za vsakovrstna zidarska dela bodisi nove zgradbe ali poprave po ugodnih cenah.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal- matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerna. Postrežba poštena.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Veliki prazni sodovi iz Srbije

iz hrastovega lesa z železnimi obroči, od 2, 7, 20, 30 do 70 hektolitrov, 6-7 cm debelosti v glavi, v popolnoma dobrem stanu, so na prodaj, kakor tudi kadi različnih velikosti. Natančneje se izve pri gosp. **L. Sternu**, na Franc-Josipovi cesti št. 9.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatnine Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Ram. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoni!

Veliko zalogo

šivalnih strojev, dvokoles in slamereznic

raznih sistemov prve angleške tovarne „Hollis“

ima **SAUNIG & DEKLEVA V GORICI**

ulica Municipio št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16

kjer je bila prej prodajalnica.

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Sticker).

Cene koles so v gotovini od 80 gld. naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udan **SAUNIG & DEKLEVA.**

Rihard Brass

Gorica

zaloga vin in špirta na debelo.

Ulica Vetturini št. 11.

Domača, istrska in dalmatinska vina ter žganja prve vrste po nizkih cenah.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

„GORIŠKA TISKARNA“

A. GABRŠČEK

v Gorici, Gosposka ulica 11

Izdaja sledeče časopise:

„Soča“ pol. časopis; izhaja 3-krat v tednu: torek, četrtek, sobota. — Letna naročnina kron 13-20.

„Primorec“ pol. časopis; izhaja vsaki petek. — Letna naročnina kron 3-20. — Najbolj razširjen slov. list v deželi.

„Slov. knjižnica“ tiskovni list; izhaja mesečno. Letna naročnina kron 3-60. — Doslej izšlo 101 snopcev. S snopcem 94. smo začeli izdajati sloveči Tolstojev roman „Vstajenje“, kateri je končan s snop. 101.

Sprejema tudi naročila

za tisk vsakovrstnih tiskovin

kakor:

Vabila k venicam, togovalne račune in zavite ter listovne papir s tvrdko, raznovrstne poselke z zaviti v elegantnih skatljah, poročila in zračna naznanila, namizice itd.

Solzin in županstvom priporoča

velike zaloge izgotovljenih tiskovin.

Prod kratkim so izšle sledeče knjige:

„MARCO VISCONTI“

ital. spisal TOMMASO GROSSI; cena s poštnino vred kron 2-60.

„ODISEJA“ II. izdaja; s poštnino vred kron 1-40.

„VESEC SLOV. POVESTIJ“

I. in II. knjiga 4 kron 1-20; III. in IV. knjiga s poštnino vred 4 kron 1-30.

„SALONSKA KNJIŽNICA“

I. knjiga: „O to žensko“ spisal FRAN GOVEKAR; cena s poštnino vred kron 2-20; II. knjiga: „Hamlet“ Prevel J. CANKAR; cena s poštnino vred kron 1-60; III. knjiga: „Ruska antologija“, zbrala I. VESEL in A. ASKERC. Sir. 468. Cena po pošti K 3-20.

Zahtevajte cenik naših izdaj, katerega pošljemo zastonj!

Štajerska

ROGAČKA

KISELA VODA **Jempel** in Styria-vrelec SVETOVNOZNANA OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

100 do 300 gld. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glav- nica in ni nikakoli nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine zelodene kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je nepre- kosljiva — Te kap- pljice **vrodijo redno prebavljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepje po- kvarjeni želodci** storé, da **zgine v kratkem času omotica in životna lenost** (mrtvošt). Te kapljice tudi storé, da **človek raji je**.

Cena steklenici 60 vln.

Prodajajo se v vseh glavnih le- karnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v le- karni **Cristofoletti v Gorici.**

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetiljo

Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetiljo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ-A,

v Prahi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoč- jočih sprisal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne proslo.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Glavno zastopstvo

Schielin & Müller

V TRSTU,

ulica Acquedotto št. 40.

Mineralne vode

vseh vrst

se dobi v mirodilnici pri

A. JERETIČ-U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)